

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0240051 Dovrasjödalen

Länsstyrelsen
Örebro län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU som skapades för att hejda utrotning av vilda djur och växter och att bevara deras livsmiljöer. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom nätverket av Natura 2000-områden säkerställs livsmiljöer och arter inför framtiden. Varje land är skyldigt att bevara utpekade naturtyper och arter i landets Natura 2000-områden. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. I Örebro län finns 28 av dessa naturtyper. Taiga, slätterängar i låglandet och högmossar är några exempel på utpekade naturtyper i vårt län. I länet ingår 43 arter i fågeldirektivet och 25 arter ingår i habitatdirektivet. Exempel på arter som ingår fågeldirektivet är havsörn, trana och tjäder och exempel på arter i habitatdirektivet är läderbagge, större vattensalamander, asknätfjäril och guckusko.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan (eller skötselplan) med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska tydliggöra inriktningen på förvaltningen av området och ligga till grund för tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den är ett så kallat "levande dokument".

Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t.ex. beslut om bildande av naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0240051 Dovrasjödalen

Kommun: Askersund och Hallsberg

Områdets totala areal: 51,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-02-13

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-03-20

Markägarförhållanden: Staten genom Naturvårdsverket.

Regeringsbeslut, historik: SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet:

3160 - Myrsjöar

3260 - Mindre vattendrag

7140 - Öppna mossar och kärr

8220 - Silikatbranter

9010 - Taiga

1081 - Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

1082 - Bred paljettdykare, *Graphoderus bilineatus*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd (gynnsam bevarandestatus) för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

Naturvärdet består av en otillgänglig djup sprickdal med representativa skogstyper för den variationsrika sprickdalsnaturen. I området finns dessutom flera sjöar och grunda myrområden.

Motivering

Gammal barrskog, som vid sina äldsta delar, har kontinuitetskvaliteer som är ovanliga för denna del av länet. Lokalklimatet är särskilt gynnsamt för fuktkrävande kryptogamer som har fina växtplatser i dalgångens många skyddade terränglägen. Även de geologiska förutsättningarna är framträdande genom förekomsten av diabas i dalbottenarna. Dovrasjödalen skyddades i första etappen 1976 för att utvidgas 1983 och 2002. Reservatsskyddet säkerställer långsiktigt områdets bevarandevärden.

Prioriterade åtgärder

Fri utveckling med naturlig dynamik, vid behov med stöd av riktade skötselåtgärder för att upprätthålla eller nybilda nödvändiga ekologiska processer i området.

Beskrivning av området

Dovrasjödalen utgörs av en markant, trång och djup sprickdal uppe på Sydnärkes högplatå. Sprickdalen är orienterad i nord-sydlig riktning och vinkelrät mot den förkastningsbrant som avgränsar Närkeslätten söderut. Den allmänt småkuperade terrängen når på de högsta krönen strax över 150 meter över havet. Det höglänta läget medför att en vattendelare skär genom Dovrasjödalen norra omgivningarna där Nyköpingsån tar sina källflöden ur Dovra sjöar, som ligger på rad i botten av sprickdalen.

Bergskrönen intas av hällmarksbarrskogar med förekomst av ovanligt gamla tallar medan dalgången domineras av ca 110-120 årig örtrik barrblandskog. Lövträd förekommer insprängt i dalgångens örtrika delar och ett mindre parti med hassel finns även där. Floran påverkas delvis av diabasförekomsten som medför inslag av en mer kalkgynnad flora. Här växer bl a vårärt, gullviva, blåsippan, smörbollarna, trolldruvan och underviol.

I reservatets talldominerade delar finner man fortfarande enstaka spår sedan den tid då skogselden hade stor betydelse som omdanare av traktens skogar. Bränderna har förmodligen haft ett mycket intensivt förlopp i slutningarna ned mot sjöarna. Fortfarande står ett antal gamla tallar med brandljud kvar på vissa håll i området, som en påminnelse om de forna skogsgenerationernas existens och ursprung. På grund av skogseldens upphörande och ett tidvis intensivt skogsnyttjande, är de något bördigare tallmarkerna idag till stor del omvandlade till barrblandskogar med en högre andel gran.

Vad kan påverka negativt

- Exploatering i området eller dess närhet med vindkraftverk bör undvikas med tanke på områdets lämplighet som häckningsmiljö för känsliga fågelarter.
- Ett generellt hot av försurning orsakad av antropogena källor är gällande för hela området.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk

- Det krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).
- Området är skyddat som naturreservat enligt 7 kap 4§ miljöbalken.
- Strandskydd gäller 100 m från strandlinjen enligt 7 kap. 13-18 §§

Övriga bevarandeåtgärder

- 3160 Myrsjöar:
Regionalt och lokalt arbete för genomförande av förebyggande åtgärder och bevarande bör samordnas inom avrinningsområden. Miljökvalitetsnormer för att uppnå god ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen bör upprättas för sjöar inom Natura 2000-nätverket. Långsiktig förvaltning av fiskeresursen bör hanteras på beståndsnivå och gemensamt inom fiskevårdsområden.
- 7140 Öppna mossar och kärr:
Fri utveckling.
- 9010 Taiga:
Fri utveckling med interndynamik.
- 90D0 Skogbevuxen myr:
Fri utveckling.
- 8220 Silikatbranter:
Begränsning och kanalisering av friluftsliv kan behövas om det leder till för stort slitage.
- 3260 Mindre Vattendrag:
Regionalt och lokalt arbete för genomförande av förebyggande åtgärder och bevarande bör samordnas inom avrinningsområden.
- 1081 Bredkantad dykare:
Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).
- 1082 Bred paljettdykare:
Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att ingen försämringar för arten sker, (dvs att dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning).

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

3160 - Myrsjöar

Areal: 10,14 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn. Sjöhabitatet omfattar stranden upp, till medelhögvattenlinjen. Myrsjöarna är naturligt lågproduktiva (fosforhalt <25µg/l). Vattnet är påverkat av humussyror, naturligt surt (ofta pH <6,2) och brunfärgat (ofta >100 mg Pt/l). Sjöar med lång omsättningstid som har klarare vatten/ lägre färgtal, men upprätthåller karaktärsarter, strukturer och funktioner ingår i naturtypen. Myrsjöarna är naturligt lågproduktiva (fosforhalt <25µg/l). Vattnet är påverkat av humussyror, naturligt surt (ofta pH <6,2) och brunfärgat (ofta >100 mg Pt/l). Sjöar med lång omsättningstid som har klarare vatten/ lägre färgtal, men upprätthåller karaktärsarter, strukturer och funktioner ingår i naturtypen.

Naturtypen utgörs i området av Dovra sjöar som är tre mindre sjöar (norra, mellersta och Södra Dovrasjön) som binds samman av vattendrag och våtmarker.

Bevarandemål

Arealen 3160 Myrsjöar ska vara minst 10,14 hektar. Sjöns strandvåtmarker och strandskog skall vara intakta. Sjöns hydrologi ska vara ostörd, det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Sjön ska ha god vattenkvalité med naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar. Det ska finnas följande typiska arter: vit näckros, vattenklöver och knipa.

Negativ påverkan

- Skogsbruksåtgärder i närområdet kan förändra hydrologi och struktur i strandzonen och orsaka grumling och förändrad tillförsel av organiskt material.
- Markavvattningsföretag och dämningar i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på tjärnarna.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och orsaka genetisk kontaminering.
- Kalkning av omgivande våtmarker, naturligt sura tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

Bevarandetillstånd

Vattenkemi (S Dovrasjön) maj 2005: färgtal 150 mg Pt/l och pH 6,2. Sjöarna kalkas. I övrigt är bevarandetillståndet okänt.

3260 - Mindre vattendrag

Areal: 0,13 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Små till medelstora naturliga vattendrag eller delar av vattendrag i flacka landskap samt i skogs- och bergslandskap. Naturliga variationer av vattenståndet och skiftande vattendynamik, med lugna till forsande vattendragssträckor, skapar en variation av strandmiljöer och bottnar med förutsättningar för hög biologisk mångfald. Vattendragen har en vegetation med inslag av flytbladsväxter, undervattensväxter och/eller akvatiska mossor. Naturtypen kan delas upp i två undergrupper, en "flytbladstyp" och en "mosstyp". "Mosstypen" utgör naturliga vattendrag med förekomst av olika arter vattenmossa (t ex Fontinalis) och annan karaktäristisk vegetation. Även dessa vattendrag kan i delar vara öppna och solbelysta, men har generellt mer strömmande vatten och steniga bottnar. Naturtypen omfattar vattendrag av strömordning oftast mindre än 4 och/eller en årsmedelvattenföring lägre än 20 m³/s (i kontinental region ingår även större vattendrag). Naturtypen avgränsas mot land av medelhögvattenlinjen. För att tolkas som denna naturtyp bör vattendraget, i huvuddelen av sin sträckning, ej vara avsevärt påverkat av eutrofiering, försurning eller fysisk påverkan (kontinuitet, hydrologi, markanvändning i närmiljö), dvs statusen enligt vattenförvaltningen får ej vara dålig eller otillfredsställande.

Bevarandemål

Arealen 3260 Mindre vattendrag ska vara minst 0,13 hektar. Vattendragens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Vattendragen ska ha en god vattenkvalité och en naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar.

Negativ påverkan

- Reglering av vattenföringen; småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten, t ex sänkt minimitappning, ökad korttidsreglering. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik, fragmentering/vandringshinder, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden.
- Skogsbruk; avverkning av strandnära skog ger ökad instrålning/temperatur, fysisk störning, minskad tillgång på död ved respektive nedfall av organiskt material. Slutavverkning, markavvattning och skyddsdikning ger ökad avrinning och risk för erosion. Båda ingreppen kan orsaka grumling och igenslamning av bottnar samt förändrad hydrologi i strandmiljön.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till vattendragets naturliga produktionsförmåga kan påverka konkurrensförhållanden och artsammansättning.
- Försämrade vattenkvalitet orsakad av antropogena diffusa källor, försurning, miljögifter (inklusive metaller) och eutrofiering.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 1,01 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Habitatet är heterogent och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvs med vanligen mossrik vegetation som pga luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tuvbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning. Två undergrupper kan urskiljas:

- Svagt välvda mossar
- Kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljningen)
Naturlighetskriterier: Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Slätter kan bedrivas. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges.
Svagt välvda mossar höjer sig obetydligt över omgivningen. Naturtypen omfattar också öppna kärr och våtmarker i anslutning till sjöar och vattendrag (limnogena) och är därmed en av de vanligaste våtmarkstyperna i Sverige.

Naturtypen förekommer mellan Dovrasjöarna i Natura 2000-området.

Bevarandemål

Arealen 7140 Öppna mossar och kärr ska vara minst 1,01 ha. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Våtmarken ska vara öppen där busk- eller trädskikt endast finns i liten omfattning. Krontäckningen ska vara högst 30%. Omgivande laggkärr ska bibehållas intakta. Strukturer och formelement såsom tuvor, strängar, flarkar och flarkgölar ska finnas på myren. Bottenskiktet ska domineras av vitmossor. Det ska finnas följande typiska arter: tuvull, sileshår och vattenklöver.

Negativ påverkan

- Markavvattningsföretag och dämningar i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan ge en negativ påverkan på myrar och mossar.
- Anläggandet av skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan medföra att hydrologin eller hydrokemin i området förstöras.
- Skogsbruk och andra företag som innebär att fastmarksholmar och närliggande fastmark avverkas kan innebära att näringsämnen läcker ut på myren.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt (naturtypens förekomst och status bygger på fjärranalys och i viss mån fältbesök).

8220 - Silikatbranter

Areal: 1,17 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen utgörs av silikatrika klippor, med vegetation på stenhällar och i sprickor. Naturtypen är spridd i Sverige och omfattar alla sluttningar eller lutande (minst 30°) klippytor med silikatrika bergarter, förutom klippor som påverkas av havet. Berggrunden utgörs av svårvittrade och näringsfattiga graniter, gnejser och mesotrofa bergarter som t.ex. kalkfattiga skiffrar. I representativa fall är branten högre än 5 m, och består huvudsakligen av fast berggrund till skillnad från rasmarker.

Vegetationen utgörs av kärlväxter i sprickor samt av lavar och mossor på de branta klippväggarna och under överhäng. Naturtypen är i regel tämligen artfattig när det gäller kärlväxter. På klippställarna förekommer däremot rikligt med lavar framförallt av släktena *Parmelia*, *Umbilicaria*, *Rhizocarpon*, *Lecanora* och *Lecidea*, och i sprickorna växer sparsamt med ormbunkar, enstaka gräs och mossor. I naturtypen ingår också mindre klipphyllor med vegetation jämte de arter som växer i klippsprickor och under överhäng. Träd förekommer normalt inte, och även i mindre branter ska krontäckningen alltid vara <30 %. Växtsamhällena varierar starkt med expositionsgrad och fuktighetsförhållanden. Förekomsten av sprickbildningar, översilade ytor och klipphyllor med tunt jordtäckte är viktiga faktorer för vegetationen. Branterna är ofta boplats för rovfåglar.

Naturtypens finns på västra sidan av de tre Dovrasjöarna.

Bevarandemål

Arealen 8220 Silikatbranter ska vara minst 1,17 ha. Den för naturtypen karakteristiska artsammansättningen och variationen är beroende av de strukturer och funktioner som utgör förutsättningarna för naturtypen. Jordlagret, om det finns, består i stort av vittringsjord som efterhand kan blandas upp med humus. En opåverkad hydrologi spelar därför en viktig roll för att upprätthålla vegetationen och därmed en förutsättning för bevarandemålet. Intilliggande skog är gynnsamt för klippvegetationen. Detta gäller främst skog som växer vid basen av branten, där den skuggar och begränsar avdunstningen vilket leder till bättre bevarad luftfuktighet än vid avsaknad av träd. Skog på toppen av klippan bevarar också nederbörden bättre och ser till så att det kommer ett jämnare flöde av vatten nedför klippan. Det ska finnas för naturtypen typiska arter.

Negativ påverkan

Klimatförändringar som leder till förändrad konkurrenssituation där vissa arter gynnas på bekostande av andra, bland annat genom en utbredning av buskvegetation.

Bevarandetillstånd

Naturtypens förekomst och bevarandetillstånd bygger på fjärranalys och i viss mån fältbesök men är inte känd i detalj.

9010 - Taiga

Areal: 33,83 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Dovrasjödalen utgörs av en markant, trång och djup sprickdal uppe på Sydnärkes högplatå. Sprickdalen är orienterad i nord-sydlig riktning och vinkelrät mot den förkastningsbrant som avgränsar Närkeslätten söderut. Den allmänt småkuperade terrängen når på de högsta krönen strax över 150 meter över havet. Det höglänta läget medför att en vattendelare skär genom Dovrasjödalen norra omgivningarna där Nyköpingsån tar sina källflöden ur Dovra sjöar, som ligger på rad i botten av sprickdalen.

Bergskrönen intas av hållmarksbarrskogar med förekomst av ovanligt gamla tallar medan dalgången domineras av ca 115 årig örtrik barrblandskog. Lövträd förekommer insprängt i dalgångens örtrika delar och ett mindre parti med hassel finns även där. Floran påverkas delvis av diabasförekomsten som medför inslag av en mer kalkgynnad flora. Här växer bl.a. vårärt, gullviva, blåsippan, smörbollarna, trolldruvan och underviol. De för naturtypen typiska arterna linnea, knärot och tallört förekommer i området. I reservatets talldominerade delar finner man fortfarande enstaka spår sedan den tid då skogselden hade stor betydelse som omdanare av traktens skogar. Bränderna har förmodligen haft ett mycket intensivt förlopp i slutningarna ned mot sjöarna, och i dessa partier utmynnat i rena tallbestånd med varierande lövandel, där åldersspridningen varit utbredd. Fortfarande står ett antal gamla tallar med brandljud kvar på vissa håll i området, som en påminnelse om de forna skogsgenerationernas existens och ursprung. På grund av skogseldens upphörande och ett intensivt skogsnyttjande, är de något bördigare tallmarkerna idag till stor del omvandlade till barrblandskogar med en stor andel gran.

Bevarandemål

Arealen 9010 Taiga ska vara minst 33,83 hektar. Småskaliga naturliga processer, t. ex. åldrande, avdöende och omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Skogen ska bestå av olika trädarter till följd av naturlig störningsdynamik och succession. Direkt efter omvälvande störningar ska det finnas öppen och glest beskogad mark med döda träd samtidigt som karaktäristiska pionjärträdarter och typiska arter ska etablera sig. Skog med högre krontäckning ska utvecklas och barrträd ska kunna dominera i sena successionsstadier. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas följande typiska arter (fåglar); Spillkråka, nötkråka och tofsmes (lavar): kattfotslav, garnlav och vedskivlav.

Negativ påverkan

- Bedriva skogsbruk och anlägga skogsbilvägar inom och i närheten av habitatet.
- Ingrepp i närliggande områden i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder kan påverka habitatets hydrologi och hydrokemi på ett negativt sätt.
- Tilltagande inväxt av livskraftig gran i skogsmiljöer som tidigare präglats av löv, tall- eller blandskogsdominans.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt. Flera skogsmiljöer finns där äldre reservatsskötsel begränsat naturliga skogliga utvecklingskeenden såsom exempelvis insektsangrepp och andra former av självgallringar. I och med ny skötselplan 2002 är dock den nya skötselriktningen i huvudsak fri utveckling.

1081 - Bredkantad dykare, *Dytiscus latissimus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Bredkantad dykare förekommer i oligotrofa-mesotrofa sjöar samt i djupare dammar och torvgravar. Den uppträder såväl i klarvattensjöar som i mera humösa vatten. Sjöarna ska ha tät strandvegetation samtidigt som det måste finnas stora vegetationsfria vattenpartier.

Bredkantad dykare påträffas vanligtvis i de yttre delarna av strandvegetationen. Längs stränderna finns ofta täta bestånd av högväxta starrarter och sjöfräken. I södra Sverige hittar man den vanligtvis i oligotrofa sjöar, längre norrut ökar andelen fynd i mera näringsrika sjöar. Arten har påträffats i myrgölar, torvgravar och fiskdammar. Parning sker på våren, och äggen kläcks efter ca 2 veckor. Larven som till stor del livnar sig på nattsländelarver växer snabbt. Efter 4-6 veckor förpuppas den i en hålighet i marken. Pupporna kläcks främst under försommaren. Arten är huvudsakligen nattaktiv. Arten har god flygförmåga och kan sprida sig mellan sjösystem på flera kilometers avstånd. Bredkantad dykare är ett utpräglat rovdjur både som larv och vuxen skalbagge.

Bevarandemål

Bredkantad dykare ska förekomma och reproducera sig i Natura 2000-området.

Negativ påverkan

Enstaka populationer kan missgynnas eller slås ut av övergödning, igenfyllning av vattensamlingar och dränering/vattenuttag.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt. Arten påträffades vid basinventering 2006. Ingen uppföljning har gjorts efter det.

1082 - Bred paljettdykare, *Graphoderus bilineatus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Bred paljettdykare lever i sjöar och djupare dammar, ofta i miljöer med tät strandvegetation. Den är främst påträffad i skyddade, solöppna lägen i mindre klarvattensjöar och måttligt dystrofa sjöar i skogsterräng. Särskilt under vintern är arten knuten till strandzonen där den uppehåller sig bland vegetation i form av starr, säv eller vitmossa. Förekomst av några helt öppna vattenpartier förefaller vara ett krav. Äggen läggs på flytande vattenväxter och kläcks efter ca 2 veckor. Larvutvecklingen tar ca 2 månader varefter den fullbildade larven kryper upp på land och förpuppas i en hålighet i marken. Förpuppningen varar ca 10 dagar och den fullbildade skalbaggen stannar normalt ytterligare några dagar i puppkammaren. Nykläckta exemplar kan ses under större delen av säsongen (april-oktober). Larverna liksom de fullbildade skalbagarna är utpräglade rovdjur som livnar sig på andra vattenlevande insekter. Arten har god flygförmåga och kan sprida sig mellan sjösystem på flera kilometers avstånd.

Bevarandemål

Bred paljettdykare ska förekomma och reproducera sig i Natura 2000-området.

Negativ påverkan

- Övergödning.
- Igenfyllning av vattensamlingar.
- Dränering.
- Vattenuttag.

Bevarandetillstånd

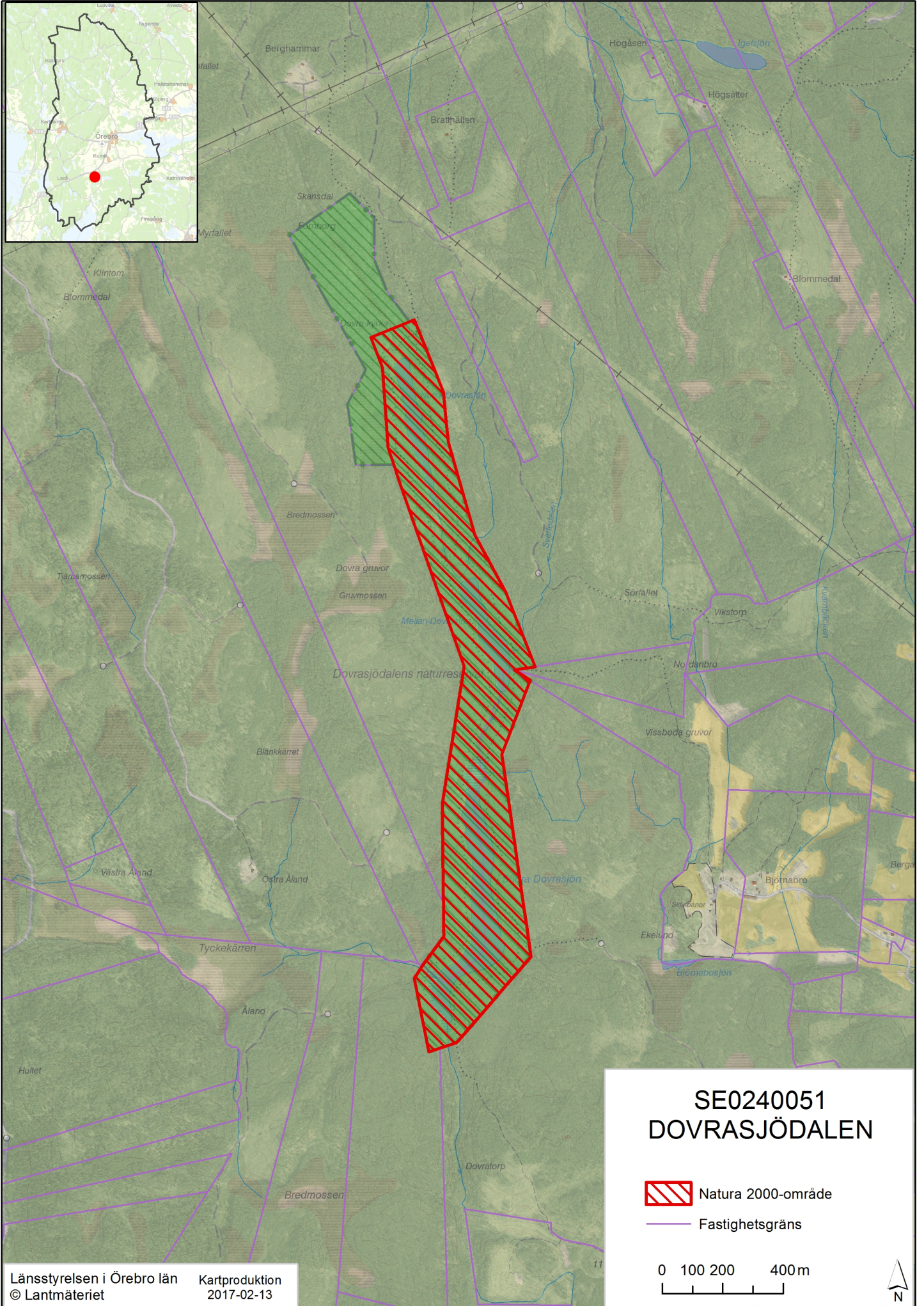
Bevarandetillståndet är okänt. Arten påträffades vid basinventering 2006. Ingen uppföljning har gjorts efter det.

Dokumentation

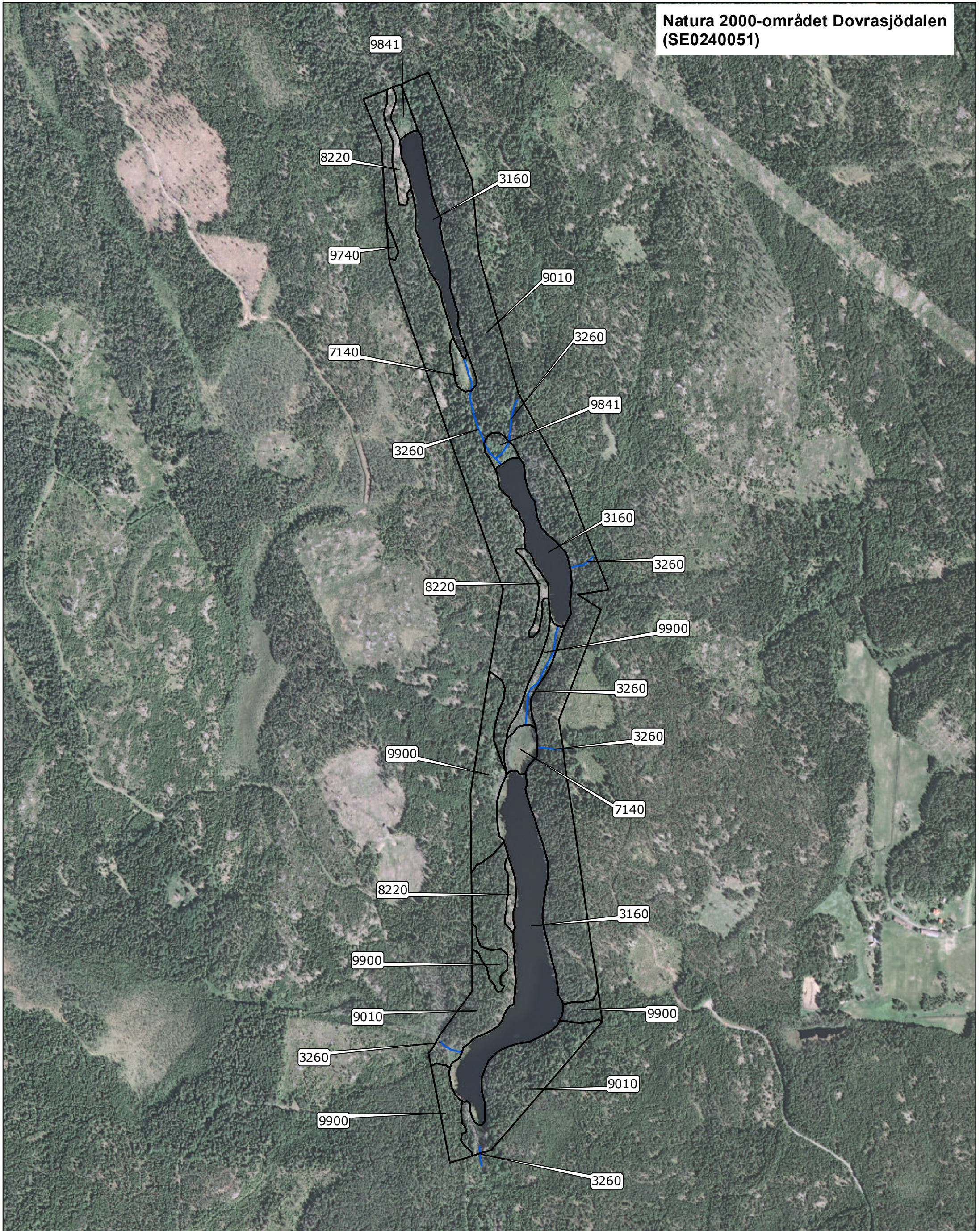
- Ekholm, Eva och Hallin, Gunnar. 1980. Översiktlig naturinventering av Askersunds kommun. Länsstyrelsen i Örebro län. Publ. 1980:3.
- Hellquist, Jim. 2001. Naturvärdesinventering av Dovrasjödalen. Länsstyrelsen i Örebro län.

Översiktskarta

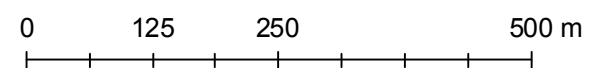

Teckenförklaring

- Naturtyper
- Vattendrag

Natura 2000-naturtyper (yta totalt, ha)
 3160 Myrsjöar (10,14)
 3260 Mindre vattendrag (0,13)
 7140 Öppna mossar och kärr (1,01)
 8220 Silikatbranter (1,17)
 9010 Taiga (33,83)

Övriga naturtyper (yta totalt, ha)
 9740 Skogsbevuxen myr (0,1)
 9841 Obestämd lövsumpskog/skogsbevuxen myr (0,76)
 9900 Ickenatura-skog (4,55)

Länsstyrelsen
Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län
Stortorget 22, 701 86 Örebro
010-224 80 00
orebro@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/orebro